

Haiguste ennetamine ja ravimite vastutustundlik kasutamine mahelambakasvatuses

Katrin Tähepõld

DVM

Lambakasvatuskonsulent

ELKL aretustöö koordinaator

2019

1

1

Haiguste ennetamine

- Profülaktika
- Õiged pidamistingimused – mitte ainult õiged, vaid nii head, kui võimalik
- Tõuvalik vastavalt keskkonnale

2

Õiged pidamistingimused

- Seadusandlus annab meile tihtipeale miinimumid.

- Heade tingimuste korral loomade immuunsus tugevam -> tervemad -> vähem ravimist

Ennetus!!!

3

4

Loo loomale võimalikult liigiomased elutingimused.

Karjatamisel pea silmas, kas on

- optimaalselt maad
- piisavalt kiire karjamaa vahetus
- piisavalt pikk vahe loomi uuesti peale lastes

Tõuvalik

- Sobiv teie keskkonnale
- Ilmselt mõtekam mõni vastupidavam tõug
- Osa tõugusid teatud asjade suhtes vähem tundlikud. Nt teksel, soome lammas, lleyn.

6

5

6

Ravi ja profülaktika

- Mõtekam on kontrollida ja tegutseda ennem, kui haigusilmingud tekivad
 - Igaks juhuks ravimine on raha- ja ajaraisk
- NB! Teie aeg on raha!!

7

Näiteks - roojaproovid - milleks?

- Kas karjal on parasitaarprobleem?
- Kas ravim töötab?
- Kas esineb resistentsust?

<http://wormwise.co.nz/>

9

Kuidas resistentsus tekib?

1. Loomulik resistentsus, n.ö. kaasasündinud
2. Geneetiline mutatsioon
3. Saadud teiselt liigilt

Resistentsus võib tekkida ka mitme eri ravimi vastu e. tekib multiresistentsus (i.k. multidrug resistant e. MDR)

11

Ravimine

- Kas on näidustus?
- Kas on tõesti vajalik kogu karja ravimine?

8

Eimeeria

- Eimeeriat leidub roojas.
Nakatumine suukaudne.
Ehk siis – loomade ja laudahügieen
- loomade asustustihedus
 - ilmastikuolud
 - pidamistingimused jne

10

- USA-s 80% müüdavatest antibiootikumidest (AB) lähevad loomakasvatustesse.
- Veised, sead, kanad.
- Noorloomad kasvavad paremini üles, kui sööta AB-sid segada

12

- Alates 2017. a on USA-s keelatud kasvusoodustamiseks kasutada inimmeditsiinis olulisi AB-sid
- Euroopas on alates 2006. a keelatud AB-sid kasutada loomade kasvu soodustamiseks

Lammastel kasutatakse põllumajandusloomadest AB-sid kõige vähem, kuid samas on need sel juhul tihti masstöötlused.

13

14

Kuidas vältida masstöötlust?

Ohuks on alati kehvad pidamistingimused

- loomad nõrgemad
- haigustekitajatel lihtsam võimust võtta
- tihedamini vaja ravi teha
- paljudele loomadele korraga

15

16

Farmer vastutab toidu ohutuse eest, mis tema farmist väljub!

- Farmerid on ka kandjad ja levitajad. Seetõttu on farmihügieen ülioluline.
- Puhtad riided. Puhtad-desotatud/mitte enda farmi jalanõud.
- Tegelikult peaks ka pesemas käima farmide vahepeal.

17

18

Ravimite kasutamine

- Ravi määrab arst
- Arsti poolt antud juhenditest tuleb kinni pidada. Kahtluse korral konsulteerige loomaarstiga.
- Ravi ei tohi liiga vara lõpetada – nt kui haigustunnuseid enam ei ole
- Keeluaegadest tuleb kinni pidada! (mahedatel keeluaeg 2x pikem, kui tavapidamises)
- Loom tuleb teistest eraldada.
- Kõik ravid tuleb sisse kanda veterinaarpäevikusse.

19

20

Jäta meelde!!!

- Ainult ravi ei ole lahendus, tuleb mõelda ka pidamisele!
- Tuleb olla kindel, et on (parasiidi)probleem!
- Lase kontrollida, kas ravi oli tõhus!

Oluline on uute loomade sissetoomisel karantiin!

Ära pane kohe oma karja. Suhtle pädeva loomaarstiga selles osas, et mida teha, mida karta, mida silmas pidada.

21

22

Täna tähelepanu eest!

23